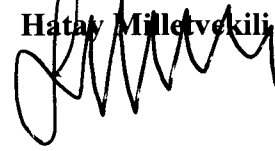

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Anayasanın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 99. maddeleri gereğince **Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ** tarafından yazılı olarak yanıtlandırılmasını arz ederim.

Av. Servet MULLAOĞLU
Hatay Milletvekili

6 Şubat depremleri maalesef büyük bir yıkım ve can kaybına yol açmıştır. Hukuk yargılaması açısından bakıldığında, bu can ve mal kayıpları ile ilgili pek çok uyuşmazlık, yargı organlarını meşgul etmektedir. Böylesi büyük felâket durumlarında yargı organlarının hukuken ve fiilen görev yapmakta sıkıntılar yaşadıkları da bir gerçektir.

Yaşadığımız depremlerde, hukuki açıdan kasttan ihmale kadar farklı derecelerde kusurlar söz konusudur. Bu kusurların da sorumluluk doğuracağı açıktır.

Seçim bölgem Hatay başta olmak üzere bu süreçte deprem bölgelerindeki en önemli sorunlar, açılması muhtemel hukuk davaları, ortaya çıkacak özel hukuk kaynaklı uyuşmazlıklar ve yargılamalarda vatandaşların hak arama özgürlüklerinin yüksek harçlar, bilirkişi ücretleri ve benzeri ödemeler nedeniyle kısıtlanmasıdır. Açılan davalara ilişkin talep edilen yüksek ücretlerle vatandaşlarımızın hak arama mücadelesi vermesi mümkün değildir.

Bu hususta, yürürlükte olan kanunların depremde etkilenen ve maddi olanaksızlık içerisinde olan vatandaşlarımız lehine talepte bulunmalarına gerek olmaksızın uygulanması birçok hak kaybının önüne geçilmesini sağlayacaktır.

Kanunla düzenlenmiş bu haklardan bazıları;

Adli yardım:

Kişilerin ücret ödemeksizin hak arama özgürlüklerini ve savunma haklarını kullanabilmeleri adına sahip oldukları ve şartları 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda düzenlenmiş hukuki bir imkândır.

Bu haklardan yararlanmak isteyen kişilerin ileri sürdüğü hukuki talebin açıkça dayanağının bulunması ve bu kişilerin yargılama ile takip giderlerini ödeme gücünden yoksun olmaları, adli yardımdan yararlanma olanağını elde etmek için gerekli, en önemli iki şarttır.

6 Şubat depremleri sonrası, deprem mağdurlarının birçoğunun, başvurulacak hukukî yollarda bunları maddî olarak karşılaması neredeyse imkânsızdır.

Dolayısıyla adlî yardım, mahkemeye erişim yönünden, önemli bir adil yargılanma hakkı güvencesidir.

Bu konuda özel bir düzenleme olarak;

4539 sayılı” Doğal Afet Bölgelerinde Afetten Kaynaklanan Hukukî Uyuşmazlıkların Çözümüne ve Bazı İşlemlerin Kolaylaştırılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabulü Hakkında Kanun’un 3. maddesinin 1. Fıkrasında”, doğal afete maruz kalanların istemleri hâlinde, afetten kaynaklanan hukukî uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin her türlü dava ve işlemlerde adlî yardım hükümleri uygulanacağı düzenlenmiştir.

3. Madde 1. Fıkra;

“Doğal afete maruz kalanların istemleri halinde, afetten kaynaklanan hukuki uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin her türlü dava ve işlemlerde adli müzaheret (Dava ve icra takibi sırasında yapılması gereken tüm giderlerin Devlet tarafından avans olarak ödenmesi) hükümleri uygulanır” denmektedir.

Adli yardım talebinin kabulü durumunda;

- Yapılacak tüm yargılama ve takip giderlerinden (geçici ya da tümüyle) muafiyet,
- Yargılama ve takip giderleri için teminat göstermekten muafiyet,
- Dava ve icra takibi sırasında yapılması gereken tüm giderlerin Devlet tarafından avans olarak ödenmesi.
- Davanın avukat ile takibi gerekiyorsa, ücreti sonradan ödenmek (ya da duruma göre ödenmemek) üzere bir avukat temini haklarını sağlayacaktır.

Depremden etkilenen tüm vatandaşlarımız için bütün bu hakların kanunen geçerli olduğu ortadadır.

Bu bağlamda;

- 1- Deprem bölgelerinde açılan davalarda alınan yüksek ücretlerin hak arama özgürlüğünü kısıtladığını düşünüyor musunuz? Bu konuda ne gibi bir açıklamanız vardır?
- 2- Kanuni haklar mevcut olduğu halde vatandaşlarımızdan neden dava, bilirkişi, harç vb. ücretler istenmektedir?

- 3- Deprem bölgelerimizde hukuki sorun yaşayan ve dava açan vatandaşlarımız için yukarıda sayılan “Kanuni Hakların” kullanılmasının önünde herhangi bir engel bulunmakta mıdır?
- 4- Deprem bölgelerimizdeki birçok vatandaşımızın maddi imkânsızlıkları ortada iken, depremzede vatandaşlarımız için adli yardım hakkı neden uygulanmamaktadır?
- 5- Bu hakkın kullanılması için davacının talep şartını kaldırmayı ve deprem bölgelerinde açılan davaların tümü için kullanmayı düşünüyor musunuz?
- 6- Bakanlığınızca depremden etkilenen ve neredeyse bütün varlıklarını kaybeden vatandaşlarımızın hak arama mücadelesini kolaylaştıracak hangi hukuki destekler sağlanmaktadır?